

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.721/2021/4.

A felperes:

felperes1, Cím1.

A felperes képviselője:

Dr. T. Tóth Balázs ügyvéd, cím3

Az alperes:

Alperes1, Cím2.

Az alperes képviselője:

Balsai Ügyvédi Iroda, cím6, ügyintéző: dr. ifj. Balsai István ügyvéd

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 27.P.20.137/2021/8.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 84.000 (nyolcvannégyezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül a következő helyreigazító közleményt tegye közzé a portál oldalán 24 órán keresztül, a sérelmezett cikkbe ágyazva, a cikk címe alatt, a lead felett, a cikk elérhetőségének teljes idejére, de legalább 30 napig, a sérelmezett cikk tipográfiai jellemzőivel azonos szerkesztéssel:

Helyigazítás a „cikk címe” című cikkel kapcsolatban:

„A portál oldalon „cikk címe” című, dátumén megjelent cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy a polgármester nevezte ki a színház művészeti vezetőjét név1t, valamint, hogy név2 alá további települési kulturális intézményeket is rendelt a polgármester.

A valóság ezzel szemben az, hogy a művészeti vezetőt a színház ügyvezetője választotta ki, bízta meg.

A cikkben szereplő állítással szemben a valóság az, hogy a Önkormányzat Képviselő-testülete nevezte ki név2t a település és cég1 ügyvezetőjének és nem a polgármester, és a polgármester olyan döntést nem hozott, amellyel név2 irányítása alá további kulturális intézményt rendelt volna.”

Kötelezte a szerkesztőség kiadójaként működő cég2-t, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 50.000 forint + áfa, azaz 62.500 forint perköltséget, valamint külön felhívásra az államnak 36.000 forint kereseti illetéket.

[2] Ítéletének indokolásában idézte az Smtv. 12. § (1) és (2) bekezdésében, a PK 15., 12. és 14. számú állásfoglalásokban írtakat, utalt továbbá a Pp. 495. § (1) bekezdésében foglaltakra.

[3] Rámutatott arra, hogy az első kifogásolt közléssel kapcsolatban az alperes becsatolta Felperes1 Képviselő-testülete dátum1-i ülésén meghozott ügyszám2 számú képviselő-testületi határozatát, mely szerint Felperes1 Képviselő-testülete megtárgyalta a települési cég3. vezetői álláshelyére benyújtott pályázatot, meghallgatta a pályázót és úgy dönt, hogy név2t nevezi ki a települési cég3. vezetői álláshelyére öt év időtartamra dátum2 napjától dátum3 napjáig.

[4] név2 a társaság ügyvezetője a színház művészeti vezetői feladatai ellátásával név1t bízta meg, ezért az alperes a cikkben valótlanul állította, hogy a polgármester nevezte ki név2t és név1t, mint művészeti vezetőt.

[5] Az ügyszám1 képviselő-testületi határozat alapján megállapítható, hogy a képviselő-testület javasolta név2 megválasztását a cég1 ügyvezetőjének, így valótlan az a tényállítás, hogy a polgármester a jogász végzettségű név2 alá további települési kulturális intézményeket is rendelt. A ügyszám1 számú képviselő-testületi határozat ugyancsak javaslatot tartalmaz, magát a kinevezést nem, ugyanakkor név2 kinevezésére a települési képviselő-testület határozatával került sor. A tényállítások nem tekinthetők olyan közömbös részleteknek, pontatlanságnak, lényegtelen tévedésnek, ami a felperesi kereset elutasítására vezethet. A pernek nem a felperesi önkormányzat, illetve a polgármester társadalmi megítélése a tárgya, hanem a cikkbeli tényállítások valótlanága, a polgármester tevékenysége nem összemosható az átlagolvasó szempontjából az önkormányzat képviselő-testületének tevékenységével, határozataival. Az Smtv. 10. §-ában megfogalmazott elvárások nem tesznek különbséget szakportálok és az átlagolvasót megcélzó hírportálok között, valamennyi média tájékoztatásának meg kell felelni a törvényben meghatározott követelményeknek.

[6] Az elsőfokú bíróság a helyreigazító közlemény tartalmát a PK 15. számú állásfoglalásban írtak szerint állapította meg.

[7] A Pp. 83. § (1) bekezdésében foglaltak alapján rendelkezett a perköltség viseléséről.

[8] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes élt fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatását kérte.

[9] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontjában foglaltakra alapította.

[10] Előadása szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti az Smtv. 12. § (2) bekezdésében, a Pp. 495. § (1) bekezdésében, 499. § (1) bekezdésében foglaltakat, valamint ellentétes a PK 15. számú állásfoglalásban írtakkal.

[11] Az első kifogásolt közléssel kapcsolatban abból kell kiindulni, hogy a tényállítás szerint a név6 vezetőjét, név2t a felperes Önkormányzat név polgármester javaslatára választotta meg. név2 ezt követően nevezte ki név1t a színház művészeti vezetőjének. A

felperesi önkormányzat, illetve a polgármester társadalmi megítélése szempontjából közömbös, hogy a felperes által kinevezett és utasítható ügyvezető, vagy a felperes közvetlenül bízta-e meg a felperes által a név2 vezette gazdasági társaságon keresztül finanszírozott és fenntartott Városi Színház művészeti vezetőjét. Az átlagolvasó nem tesz jelentős különbséget a kettő között, mert a városi színházat működtető, a felperes kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaság ügyvezetőjének működését eleve a felperesnek tudja be.

[12] A másodikként sérelmezett kijelentéssel kapcsolatban megállapítható, hogy a polgármester előterjesztésére a felperesi közgyűlés név2t nem csupán a városi színházat üzemeltető, hanem egy másik, a felperes hivatalos honlapja szerinti „kulturális intézménynek” tekintett gazdasági társaság ügyvezetőjének is megválasztotta, amely pozíciót jelenleg is betölti. Így nem tekinthető légből kapottnak az a közlés, hogy a polgármester név2 alá más kulturális intézményeket is rendelt, mert jelenleg két, a felperes által kulturális intézménynek tekintett gazdasági társaság vezetését is ellátja. A másodikként sérelmezett kijelentés a PK 12. számú állásfoglalás II. pontja szerint nem valótlan tényállítás, mert ha a polgármester javaslatára a felperes két kulturális intézmény vezetésével bízta meg név2t, akkor azt a közfelfogás szerint lehetséges akként értelmezni, hogy a polgármester a színház mellett további kulturális intézményt is név2 alá rendelt. Az egyes, vagy többesszámnak e körben nincs jelentősége, az az első közléshez hasonlóan közömbös.

[13] A PK 15. számú állásfoglalás helyes értelmezésével annak sincs jelentősége, hogy név2 megválasztására a polgármester javaslatára tekintettel formálisan a közgyűlés határozatával került sor. A közlés mondanivalója szempontjából ez közömbös részlet, mert a hangsúly azon van, hogy a közéleti szereplő polgármester járt el annak érdekében, hogy név2 más kulturális céget is vezessen és a városi közgyűlés határozata a polgármester akaratát tükrözi.

[14] Jelen pert nem a polgármester, hanem az önkormányzat indította felperesként, mégis a polgármesterre vonatkozó közlések képezik a jogvita tárgyát.

[15] A felperes az általa eredetileg kért helyreigazítás szövegétől és annak módjától jelentős mértékben eltért a kereseti kérelmében. Az elsőfokú bíróság a helyreigazítás módjának elrendelése során tévesen alkalmazta az Smtv. 12. § (2) bekezdését, a Pp. 494. § (1) bekezdését és 499. § (1) bekezdését és az ítélet ellentétes a PK 15. számú állásfoglalással is.

[16] A felperes arra vonatkozó kérelmet, hogy a helyreigazítás a cikk címe alatt legyen megjelenítve, valamint, hogy a helyreigazítás a portál főoldaláról közvetlen kattintással elérhető legyen, nem terjesztett elő az előzetes eljárásban. Ezzel kapcsolatban a Fővárosi Ítéltábla a 2.Pf.20.666/2020/6. számú ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a sajtó-helyreigazítási előzetes eljárásban döntő jelentősége van a helyreigazítás iránti kérelem tartalma mellett annak is, hogy az érintett milyen módon igényelte a helyreigazítást, hol és hogyan kérte a helyreigazító közlemény megjelentetését, hiszen ez képezheti alapját az

alperes azon megfontolásának, hogy a helyreigazítási kötelezettségének eleget tesz-e, hogyan, milyen módon, vagy a kérelmet alaptalannak ítéli meg. A sajtószerv nem kötelezhető olyan helyen történő helyreigazításra, ahol a sérelmes közlések nem jelentek meg, illetve amely helyen történő közlést a felperes nem is kéri. A Kúria az ezen ítéletet hatályában fenntartó Pfv.IV.20.252/2021/4. számú határozatában kifejezetten azt állapította meg, hogy a felperes előzetes kérelmében nem kérte, hogy a helyreigazító közlemény a főoldalon jelenjen meg, ezért a perben az előzetes eljárásban érvényesített igényhez képes többletigény nem érvényesíthető.

[17] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság megalapozatlanul rendelte el a helyreigazítást oly módon, amilyen módra irányuló kérelmet a felperes előzetes kérelmében nem terjesztett elő. A sajtó-helyreigazítás iránt indított perben a bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy az alperes jogszerűen tagadta-e meg a felperes által előzetesen igényelt helyreigazítást, ennek értékelése során pedig a felperes előzetes kérelméből kell kiindulnia. Így sem a felperes, sem a bíróság nem kérheti számon az alperesen olyan helyreigazítás elmulasztását, amelyet az előzetes igény nem tartalmazott és ez nemcsak a helyreigazítás tartalmára, hanem annak módjára is irányadó.

[18] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta.

[19] Előadása szerint a megfelelő eljárásrendet mindenben tiszteletben tartva, a pályázati anyagokat testületként értékelve, a felperes képviselő-testülete nevezte ki a színház vezetőjét név²t, aki jogkörében eljárva kinevezte név⁷ művészeti vezetőt. Ehhez képest nem jelentéktelen pontatlanság annak valótlan állítása, hogy az ilyen joggal és kompetenciával köztudottan nem rendelkező polgármester nevezte ki a művészeti vezetőt. Így az elsőfokú bíróság a tényállásból e körben helyes jogi következtetést vont le.

[20] Ahogyan egy színházjegyet áruló fabódé sem kulturális intézmény, úgy nem válik kulturális intézménnyé egy árusítással foglalkozó információs pont és az üzemeltető kft. sem. Ez az alperes által hivatkozott honlapról is egyértelműen megállapítható. Ez a tévedés nem lényegtelen, hanem éppen a cikk egy központi mondanivalóját hivatott alátámasztani, azt, hogy a felperes törvényes képviseletét ellátó polgármester a helyi kultúra vezetését inkompetens, más szakmát végzett emberekre bízta.

[21] A Pp. 499. § (1) bekezdése szerint a helyreigazító közlemény közzétételének módját és határidejét a bíróság határozza meg, vagyis arról akkor is rendelkeznie kell a bíróságnak, ha a felperes a keresetlevelében nem terjesztett elő a helyreigazítás módjával kapcsolatosan semmit.

Sajtóperben a kereseti kérelem és ezáltal a pertárgya is az, hogy köteles a helyreigazító közleményt közzétenni az alperes és ha igen, akkor milyen szövegezéssel. A kereseti kérelem és ellenkérelem keretei között még a szövegezést is belátása szerint állapítja meg a bíróság, a

helyreigazítás közzétételének módjára és idejére vonatkozóan ez különösen igaz a PK 15. számú állásfoglalásban és a Pp. 499. § (1) bekezdésében írtak alapján.

[22] Az alperes által hivatkozott Fővárosi ítéltáblai és kúriai ítéletek jelen ügytől eltérő esetre vonatkoztak, abban az ügyben a helyreigazítást kérő felszólításának megfelelően a sajtószerv önként eleget tett a helyreigazításnak. Önkéntes teljesítés hiányában az eltérő tényállásra figyelemmel a jelen ügyre az e körben tett megállapítások nem vonatkoztathatóak, azokból pedig különösen nem vonható le az a következtetés, hogy a helyreigazítási felszólítás szövege teljes formai kötöttséget keletkeztetne a bíróság által megítélhető közlemény vonatkozásában. E körben továbbra is a PK 15. számú állásfoglalás és a jogszabályok szövege az irányadó.

[23] Az alperes fellebbezése megalapozott.

[24] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, így – az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelemre tekintettel – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta.

[25] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az irányadó anyagi jognak nem felel meg, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés vonható le.

[26] Mindezekre tekintettel az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

[27] Az Smtv. 12. § (1) bekezdése szerinti helyreigazítási igény tartalmi vizsgálatának szempontjait a PK 12. számú állásfoglalás adja meg. Ennek II. pontja értelmében a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is.

[28] Az egész cikk összefüggéseit értékelve tehát a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy mi jut el az átlagolvasóhoz a sérelmezett kijelentés útján. A PK 13. számú állásfoglalás I. pontja egyértelmű abban, hogy sajtó-helyreigazítást az kérhet, akinek személyére a sajtóközlemény – nevének megjelölésével, vagy egyéb módon – utal, vagy akinek személye a sajtóközlemény tartalmából felismerhető.

[29] A portál internetes portálon dátum napján a rovatban „cikk címe” címmel megjelent cikk arról számol be, hogy „megjelent az a rendelet száma rendelet, amely alapján a Színház dátum-tól már nem lesz kiemelt minősítésű színházművészeti szervezet”. Az írás bemutatja azt a folyamatot, amely idáig vezetett, hangsúlyozva, hogy „a 2019-es párt-oldali fordulat előtt” településnek „volt egy – hazai szinten is – magasan értékelt, kiemelt minősítésű, színházművészeti szervezatként jegyzett színháza”. Az új városvezetés viszont a hatalomra kerülésével azonnal hadat üzent a Színháznak”.

[30] A sajtóközlemény folyamatosan a jelenlegi polgármester és „csapata” tevékenységéről beszél, szót ejtve a színház addigi igazgatójának „távozásáról”, a színház költségvetésének „irreális megszorításáról”, a „szájjár-rendeletéről”, azok „megfenyegetéséről”, a társulatból való „elűldözéséről”, akik az új vezetéstől eltérően gondolkodnak. Bemutatja továbbá azt, hogy a színház milyen kiválóan prosperált korábban és a jelenlegi polgármestert kritizálva kiemeli, hogy „az párt polgármesterének akkoriban azonban sokkal fontosabb volt, hogy ő dirigálhasson. Egy mártír hangvételű közleményben jelentette meg a városháza honlapján, hogy miért is döntött úgy egyszemélyben – a rendkívüli jogrend lehetőségét kihasználva a képviselő-testület helyett –, hogy nem kéri az állami támogatást a színház fenntartásához”. Magyarozatát is adja annak, hogy az új vezetésnek miért érte meg az állami támogatásról való „lemondás”: ha „nem közös állami-önkormányzati fenntartású lesz a Színház, hanem szimplán önkormányzati, valójában azt jelenti, hogy minden irányítási jogkör az önkormányzaté, de ezzel együtt minden finanszírozási kötelezettség is az övé lett”.

[31] Ír név² korábbi pályázatáról is, rámutatva arra, hogy a polgármester „ezek után az intézmény élére erőltetett egy vezetőt, név²t, akit a többségében színházi emberekből álló bizottság végletesen alkalmatlannak talált”.

[32] Ezt követően jelennek meg a kifogásolt közlések, miszerint a polgármester „A színházi szakma értékítéletének teljes figyelmen kívül hagyásával mégis kinevezte név²t és famulusát, név¹t, mint művészeti vezetőt”, továbbá „A jogász végzettségű név² alá – ráadásul bónuszban – további, települési kulturális intézményeket is rendelt”.

[33] A sérelmezett írás mindvégig név polgármesterről és csapatáról beszél, magyarozatát adva, hogy név²t és név¹t miért tartja az ő kinevezettjeinek. A cikk bemutatja, hogy a polgármester – a szakmai bizottság véleménye ellenére – milyen lépéseket tett név² kinevezése érdekében, hogyan „erőltette” őt, amit végső soron egyenértékűnek tekint azzal, hogy „kinevezte” az új intézményvezetőt és művészeti vezetőt. Tény, hogy név²t a települési cég³. vezetői álláshelyére formálisan Felperes¹ Képviselő-testülete nevezte ki a dátum¹-i ülésén meghozott ügyszám² számú képviselő-testületi határozatával és az is, hogy név⁷ művészeti vezetőt formálisan név² nevezte ki. A cikkben végigfutó levezetés azonban egyértelművé teszi, hogy a szerző mit ért az alatt, hogy ezek a személyek a polgármester kinevezettjei, őket a polgármester „háttértevékenysége” folytán nevezte ki a képviselő-

testület, a döntés során a polgármester akarata, elképzelése érvényesült. A cikkben leírtak alapján mindez valós ténybeli alappal rendelkezik, így sajtó-helyreigazítás elrendelésére e körben nem kerülhet sor. Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy a sajtóközlemény nem az önkormányzat, hanem név és csapata tevékenységét kritizálja, a polgármester és az önkormányzat tevékenységét szétválasztja, még akkor is, ha egy átlagos olvasó számára általánosságban a polgármester tevékenysége az általa képviselt önkormányzat tevékenységeként jelenik meg a külvilágban.

[34] Azon közlés, miszerint a polgármester „a jogász végzettségű név2 alá – ráadásul bónuszban – további, települési kulturális intézményeket is rendelt” szintén valós ténybeli alapokkal rendelkező következtetés. név2t a ügyszám1 képviselő-testületi határozat a cég1 ügyvezetőjének javasolta, ennek alapján kinevezésére is sor került. Az árusítással foglalkozó információs pont kulturális intézménynek minősítése egyéni megítélésen alapuló értéktétel, megjegyezve, hogy a cég a felperes honlapján is kulturális intézményként szerepel. Az pedig, hogy a polgármester ezen kft.-t is név2 alá rendelte, olyan, valós tényeken alapuló értékelés, amely sajtó-helyreigazítás alapjául nem szolgálhat. Az írás PK 12. számú állásfoglaláson alapuló értelmezése alapján a szerző magyarázatát adja annak, hogy miért a polgármesternek tudja be név2 kinevezését, leírja, hogy a döntés meghozatalánál a név és csapata akarata érvényesült és ezen az akaraton alapult formálisan a képviselő-testület hatáskörébe tartozó döntések meghozatala.

[35] Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, a felperes az első- és másodfokú eljárásban is peresztes lett. Az alperes ugyanakkor sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem számított fel perköltséget, így részére a Fővárosi Ítéltábla perköltséget nem állapított meg. [Pp. 81. § (1) bekezdés]

[36] A személyek polgári jogi védelmével összefüggő perekben érvényesülő tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt – az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja, 42. § (1) bekezdés a) pontja és 46. §-a alapján számított 36.000 forint kereseti és 48.000 forint fellebbezési illetéket a felperes személyes illetékmentességére [Itv. 5. § (1) bekezdés b) pont] tekintettel a Magyar Állam viseli. [Pp. 96. § (1) bekezdés b) pont]

Budapest, 2021. november 9.

Dr. Hercsik Zita s.k.
László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Koteles Éva s.k.
előadó bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter
bíró